

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **O. Z.**, zastoupen JUDr. Karlem Brücklerem, advokátem, se sídlem v Praze 4, Na Pankráci 30, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 4. 2005, č. j. 64 Az 61/2004 – 49, spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna zástupce stěžovatele advokáta JUDr. Karla Brücklera **s e u r č u j e** částkou 1075 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 2. 2004, č. j. 0AM-555/VL-19-08-2004, byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změnu zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že skutečnosti uváděné žadatelem, tj. obava z možného jednání věřitele na Ukrajině domoci se od žadatele zapůjčených finančních prostředků, jakož i žadatelova snaha vydělat si peníze na vrácení dluhu v České republice a snaha o legalizaci pobytu zde, nejsou skutečnostmi podřaditelnými pod důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalovaný připomněl, že výčet důvodů pro udělení azylu

vyjmenovaných ve zmíněném zákonném ustanovení je taxativní, což znamená, že z jiných důvodů azyl udělit nelze. Jsou tudíž splněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Dále pak uvedl, že z důvodu nadbytečnosti, vzhledem k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, již neposuzoval, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, a nehodnotil překážky vycestování podle § 91 téhož zákona, neboť aplikace těchto ustanovení se váže na rozhodnutí o udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, kterého v daném případě užito nebylo.

Ve včas podané žalobě uvedl žalobce, že nesouhlasí s odmítnutím jeho žádosti o udělení azylu a správnímu orgánu vytýká, že nesprávně posoudil skutkový stav věci a z toho vyvodil nesprávný právní závěr o nesplnění podmínek § 12 písm. a) a b), § 13 a § 14 zákona o azylu. Výslovně uvedl, že nesouhlasí s odmítnutím, protože podle § 91 odst. 1 a 2 mu může být poskytnut azyl, pokud povinnost ukončení pobytu neexistuje a pokud by byl cizinec nucen odjet do země, ve které mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení, nebo trestního stíhání, nebo kde je ohrožen jeho život v důsledku vojenských konfliktů. Navrhuje přezkoumat celou záležitost na základě těchto bodů a žádá, aby soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost všech žalobních bodů, označil je za obecné a neprokazující nezákonnost výroků napadeného rozhodnutí správního orgánu. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení azylu a výpovědi žalobce a na vydané rozhodnutí, ze kterých zřetelně vyplývá, že žalovaný při posuzování žalobcovy žádosti o udělení azylu postupoval v souladu s příslušnými právními normami a procesně správným způsobem. V průběhu správního řízení bylo nepochybně zjištěno, že jako důvod žádosti o udělení azylu označil žalobce jednání soukromé osoby v zemi původu a dále snahu o legalizaci pobytu na území ČR s cílem vyhnout se negativním následkům uděleného správního vyhoštění. Tyto důvody však nezakládají nárok na mezinárodní ochranu formou azylu; právní úpravu pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999, o pobytu cizinců, jehož institutů měl žalobce možnost využít, neboť zde pobývá již od prosince 2003. Žalovaný odkázal na existující judikaturu Nejvyššího správního soudu, která při zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, označila hodnocení ustanovení podmínek § 13, § 14 a § 91 za nepřípustné. Žalovaný označil za zmatečné žalobcovy závěry v žalobě, jelikož na základě ustanovení § 91 zákona o azylu, v platném znění azyl udělit nelze. Navrhl proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Ostravě napadeným rozsudkem žalobu zamítl a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Konstatoval, že bylo bezpečně prokázáno, a to jak podanou žádostí žalobce o udělení azylu, tak jím vlastnoručně psaným odůvodněním k této žádosti, jakož i obsahem protokolu, který byl se žalobcem proveden, že žalobce požádal o azyl ve snaze získat v ČR legální pobyt, aby mohl pracovat a vydělat finanční prostředky na zaplacení svého dluhu na Ukrajině. Z hlediska takto uplatněných důvodů žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného, že ani jeden z těchto důvodů nelze podřadit pod důvody taxativně vypočtené v ustanovení § 12 zákona o azylu, podle něhož lze azyl udělit, bude-li v řízení o jeho udělení zjištěno, že cizinec je v zemi původu buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství,

ve státě posledního trvalého bydliště. Žádný z těchto důvodů žalobce v průběhu správního řízení neuváděl, ani neprokazoval a dokonce se o něm ani nezmiňoval. Žalovaný tedy nepochybil, když zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Krajský soud taktéž nezjistil žádné procesní pochybení ze strany žalovaného správního orgánu včetně toho, že by si pro své rozhodnutí neopatřil dostatek potřebných důkazů; naopak žalovaný řádně zjistil skutkový stav věci ze samotné žádosti žalobce o udělení azylu a z podrobně provedeného pohovoru s ním.

Proti citovanému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž uvedl, že kasační stížnost podává do výroku rozsudku, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodná. Důvodem pro podání kasační stížnosti jsou zákonné důvody specifikované v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní). Namítal, že Krajský soud v Ostravě posoudil uvedenou kauzu v rozporu s platným právním řádem, zejména v rozporu s příslušnými ustanoveními zákona č. 325/1999 Sb. v platném znění (zákon o azylu), přičemž téhož pochybení se dopustil i žalovaný. Po stránce skutkové odkázal na obsah správního spisu. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 107 soudního řádu správního přiznal odkladný účinek kasační stížnosti, neboť současný stav řízení mu může přivodit značnou újmu na jeho právech za situace, kdy by byl nucen vycestovat z území České republiky. V této souvislosti uvedl, že má reálnou obavu z nuceného opuštění ČR a následného odjezdu na Ukrajinu, kde mu hrozí vážné nebezpečí „z politických důvodů“. Žádost „o odklad vykonatelnosti rozhodnutí“ odůvodnil též porušením právních předpisů ze strany příslušných orgánů, jež rozhodovaly o jeho žádosti o azyl. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném podání ze dne 2. 6. 2005 sdělil, že se k podané kasační stížnosti vzhledem k jejímu obsahu nebude vyjadřovat, odkázal na správní spis. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou zamítl a nepřiznal jí odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost neshledal důvodnou.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává stížnostních důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). S ohledem na obsah podané kasační stížnosti však podle názoru Nejvyššího správního soudu přichází v úvahu jen důvody uvedené pod písm. a) a b) citovaného zákonného ustanovení.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. a. lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Žádného z tvrzených pochybení se krajský soud ani žalovaný správní orgán při posuzování stěžovatelovy žádosti o udělení azylu nedopustil.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, v platném znění, se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tedy z důvodů výše citovaných.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud především zjistil, že stěžovatel podal dne 13. 2. 2004 žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že před odjezdem z Ukrajiny si vypůjčil finanční prostředky k zajištění dokladů na cestu do České republiky, avšak po příjezdu byl okraden a měl v úmyslu obrátit se na Zastupitelský úřad Ukrajiny. To však neučinil. Matka mu telefonicky sdělila, že věřitel, od něhož si půjčil peníze na cestu, ji vyhledal a vyhrožoval, že v případě stěžovatelova návratu na Ukrajinu mu fyzicky ublíží, pokud včas nesplatí dlužnou částku. Obává se proto návratu do vlasti. Má též snahu o legalizaci pobytu na území ČR. Při pohovoru, který byl se stěžovatel veden dne 27. 2. 2004, uvedl, že je rozvedený a na Ukrajině žil společně s matkou. V září 2003 si vypůjčil větší částku peněz a s věřitelem o tom sepsal dohodu, v níž se zavázal uhradit dlužnou částku do konce roku 2003. Do ČR přicestoval 18. 12. 2003 s cestovním pasem a turistickým vízem asi na 10 nebo 11 dnů. Po uplynutí platnosti víza zde pobýval nelegálně a žil u svého bratra v Praze a žádným způsobem se nepokoušel pobyt legalizovat. Měl zájem vydělat si dostatek finančních prostředků na uhrazení finančního závazku, avšak dne 20. 12. 2003 mu byl na ubytovně odcizen cestovní doklad. Tuto skutečnost neoznámil příslušným orgánům,

byť si byl vědom možného postihu. Vstupem do azylového řízení se snaží vyhnout možnému jednání ze strany věřitele, který po něm požadoval uhrazení dlužné částky způsobem nepřijatelným. Rovněž vyslovil přání legalizovat pobyt v ČR. V případě návratu na Ukrajinu se obává možného jednání ze strany věřitele, jelikož již uplynula doba splatnosti půjčky. Na dotaz právního orgánu uvedl, že se státními orgány Ukrajiny neměl nikdy žádné potíže.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházel jak správní orgán, tak i soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, má oporu ve spise. Vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu, nebo že by při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; nebylo rovněž zjištěno, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost; naopak v něm bylo zcela srozumitelným způsobem a přehledně uvedeno, podle kterých zákonných ustanovení azylového zákona byla žádost stěžovatele posuzována, jakými úvahami se žalovaný řídil a jaké právní závěry ze zjištěného skutkového stavu vyvodil. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje i s tím závěrem správního orgánu, v němž vysvětlil, že pro nadbytečnost neposuzoval, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, a nehodnotil překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, neboť lze přisvědčit žalovanému, že aplikace těchto ustanovení přichází v úvahu tehdy, pokud je žádost žadatele o azyl posuzována podle § 12 zákona o azylu, tedy pokud alespoň tvrdí, že má důvody pro udělení azylu zde uvedené. V daném případě však žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu právě proto, že stěžovatel ani relevantně významné důvody pro udělení azylu netvrdil.

K námitce stěžovatele, v níž vytýká Krajskému soudu v Ostravě nesprávné posouzení právní otázky soudem, pokud se ztotožnil se závěrem správního orgánu o nutnosti zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné, pak Nejvyšší správní soud uvádí, s ohledem na výše uvedené, že takové pochybení rovněž nezjistil. Krajský soud posoudil věc zcela v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o azylu, tj. podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu v souvislosti s ustanovením § 12 téhož zákona. Dospěl právem k závěru, že stěžovatel neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že byl v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Nic takového stěžovatel v řízení před správním orgánem netvrdil, naopak do protokolu o pohovoru k dotazu pracovníka azylového zařízení výslovně uvedl, že nikdy neměl problémy se státními orgány na Ukrajině ani netvrdil, že by měl odůvodněný strach z pronásledování ze strany státní moci. Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá, než znovu jen odkázat na důvody stěžovatelovy žádosti o udělení azylu a odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného, které je velmi podrobné a které se žádostí stěžovatele po všech stránkách vypořádává. Stejně tak rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě nelze vytknout nesprávné posouzení právní otázky soudem ani nedostatek zdůvodnění závěru o správnosti přezkoumávaného rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že důvody kasační stížnosti, které nelze podřadit pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a ze spisu ani žádné náklady zjistit nelze, přičemž stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele byl ustanoven soudem, přiznal mu Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 a § 60 odst. 1, odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti, a to ve výši 1075 Kč, což je odměna za jeden úkon právní služby a 1000 Kč podle § 11 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) tedy za přípravu a převzetí zastoupení. K tomu byl přiznán režijní paušál podle § 13 odst. 7 téže vyhlášky, náležející k tomuto úkonu právní služby.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu